

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№4

2026

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, aprel.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o'g'li, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig'i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxonovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhriddinov Zafarjon Fakhriddin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor General's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

O'ZBEKISTONDA RAQAMLI TO'LOV INFRATUZILMASINI SHAKILLANISHI VA RIVOJLANISH DINAMIKASI: TARIXIY, ILMIY HAMDA BOZOR TAHLILI	32
A.A. Akbarov, X.R. Aliyev	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA BUXGALTERIYA HISOBINI TASHKIL ETISHNING ME'YORIY-HUQUQIY ASOSLARI VA ULARNING IQTISODIY AHAMIYATI.....	42
Karayev Payzillaxon Yusufxonovich	
TURIZM KORXONALARINING INNOVATSION FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA MOLIYAVIY AKTIVLARINING ROLI.....	47
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA EKOLOGIK SOLIQLAR VA TO'LOVLAR TIZIMI TAHLILI	53
Sadullayev Rasulbek Palvanbayevich, Abdolnizozov Murodbek Madiyarovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA IJTIMOYIY HIMOYA TIZIMINI MOLIYALASHTIRISHDA AMALGA OSHIRILAYOTGAN ISHLAR VA TIZIMGA KIRITILAYOTGAN O'ZGARISHLAR.....	59
Kasimova Gulyar Axmatovna, Aripova Kamola Botir qizi	
MINTAQAVIY RIVOJLANISHNI KOMPLEKS BAHOLASH VA PROGNOZLASHDA EKONOMETRIK VA SUN'IY INTELLEKT USULLARINING INTEGRATSIYASI	64
Namazov Gafur Shokulovich	
BALIQCILIK SUBYEKTLARINI RIVOJLANTIRISHDA DUNYO MAMLAKATLARINING O'RNI	69
Beglayev Uchqun Xurramovich	
KAMBAG'ALLIK FENOMENINING IJTIMOYIY-IQTISODIY VA NAZARIY-KONTSEPTUAL ASOSLARI	75
Musulmonova Shahlo Nasriddinova	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA HISOB VA BIZNES JARAYONLARINI TAKOMILLASHTIRISHNING ZAMONAVIY YO'NALISHLARI	81
Artikova R.A.	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA DIVIDEND TO'LASH QOBILİYATI KOEFFITSIYENTINING MAQBUL ORALIG'INI ANIQLASH VA UNING INVESTITSION SAMARADORLIKKA TA'SIRI.....	88
Ibragimov G'anjion G'ayratovich	
STRATEGIES TO RAISE AWARENESS OF NATURAL POLLUTION AMIDST RISING POPULATION DENSITY AND GDP PER CAPITA IN UZBEKISTAN	93
Axliddin Aropitdinovich Valiyev, Askarov Farhod Rakhmatovich	
РОЛЬ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В ESG-ОРИЕНТИРОВАННОМ РАЗВИТИИ ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ.....	99
Айматова Фарида Хуразовна	
KORXONALARDA INVESTITSION FAOLIYATINI RIVOJLANISHINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI.....	107
Shukurillaev Jahongir Botir o'g'li	
DEHQON XO'JALIKLARINI MOLIYAVIY QO'LLAB-QUVVATLASHDA KREDITLAR MIQDORINI DIFFERENSIYALLASHTIRISH: NAZARIY VA AMALIY YONDASHUVLAR	113
Xakimov Zafar Ibragimovich	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MEXANIZMLARI	118
Tadjimirzayev Anvar Abduvoxidovich, Batirova Raxima Abdujabborovna	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA HUDUDIY MARKETING STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	124
Muhammadieva Nodira	
SUN'IY INTELLEKT DAVRIDA HUDUDIY RIVOJLANISHNI STATISTIK HISOBLASH METODOLOGIYASINI QAYTA BAHOLASH MEZONLARI (SCOPUS VA WEB OF SCIENCE DA INDEKSLANGAN ILMIY NASHRLAR TAHLILI ASOSIDA).....	131
Santjar Abdumurodovich Sattorov	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASIDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING HUDUDIY-IQTISODIY OMILLARI VA ISTIQBOLLARI	139
Allamuratova Perida Maxsetbaevna	

XORAZM VILOYATIDA AHOLI BANDLIGINI TA'MINLASHDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNING ROLI VA AHAMIYATI	144
Ro'zmatova Farahongiz Bekmurotovna, Yarmetova Nargiza Shiximbayevna	
MAHALLIY VA XALQARO TURIZM BOZORIDA RAQOBATBARDOSHLIKNI SHAKLLANTIRISH OMILLARI, TAMOYILLARI VA MEKANIZMLARI	152
Alikulov Samar Abdurashidovich	
TRANSPORT XIZMATLARINING SOHALAR BO'YICHA TAQSIMOTI VA SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARI TASNIFI	159
Karimova Shaxnoza Uktamovna	
RAQAMLI TO'LOVLAR VA O'ZBEKISTONDA KORPORATIV BOSHQARUV SHAFFOFLIGI	165
Ruziyeva Barno Yadgarovna	
ESG-ТРАНСФОРМАЦИЯ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ ПО ПРОИЗВОДСТВУ ПОЛИМЕРНОЙ УПАКОВКИ: ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ И МИРОВЫЕ ПРАКТИКИ	172
Ташпулатов Дильмурад Рустамович	
MAJBURIY IJRO HARAKATLARINI RAQAMLASHTIRISHNI YANADA TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	177
Matmuratova Nasiba Azatovna	
OZIQ-OVQAT KORXONALARIDA KICHIK BIZNESNING RAQOBATBARDOSHLIGINI CHEKLOVCHI OMILLAR TAHLILI	181
Pulaton Abdulla	
INVESTITSION LOYIHALARNING IQTISODIYOTDA TUTGAN O'RNI VA ULARNI MOLIYALASHTIRISH ISTIQBOLLARI	185
Nazarov Aziz Avazovich	
ФИНАНСОВАЯ УСТОЙЧИВОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЯ: ПРОБЛЕМЫ И РЕШЕНИЯ	190
Тажибаева Кызларгул Ажиниязовна	
IQTISODIYOTNI MODERNIZATSIYALASH SHAROITIDA O'ZBEKISTONDA SANOAT KORXONALARI FAOLIYATINI DIVERSIFIKATSIYALASHNING MAQSADLI PROGNOZ PARAMETRLARI	197
Omonova Nafisa Qahramon qizi	
MANAGEMENT STRATEGIES IN WOMEN'S BUSINESS: GENDER-SPECIFIC APPROACHES, INNOVATIVE MODELS, AND DIGITAL TRANSFORMATION	200
Ahrorova Asila	
TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARI INNOVATSION FAOLIYATI SAMARADORLIGIGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILI	207
Hakimova Oydina Abdulhamidovna, Yuldasheva Nilufar Abduvaxidovna	
INSON TARAQQIYOTI INDEKSI VA UNI ANIQLAB BERUVCHI KO'RSATKICHLARNING KORRELYATSION-REGRESSION TAHLILI	212
Tursunov Rasul Tairovich	
ТРАНСФОРМАЦИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В УЗБЕКИСТАНЕ В УСЛОВИЯХ ПЕРЕХОДА НА МЕЖДУНАРОДНЫЕ СТАНДАРТЫ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ	218
Эргашева Феруза Насруллаевна	
ENHANCING THE METHODOLOGICAL FRAMEWORK FOR THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF TOURISM VILLAGES IN UZBEKISTAN	226
Khudaynazarova Dilorom Khayrullaevna	
THE ROLE OF INNOVATION IN ENSURING COMPETITIVENESS IN THE GREEN ECONOMY	231
Musadjanova Nargiza Abduvoxid qizi	
O'ZBEKISTONDA TURIZM SOHASINI RIVOJLANTIRISHDA INGLIZ TILINING O'RNI VA SAMARADORLIGI	238
Saodat Sadriddinova	
OLIY TA'LIMDA CHET TILLARNI O'QITISH UCHUN RAQAMLI BOSHQARUV STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH	243
Saida Xabibullayeva	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ФИСКАЛЬНЫХ МЕХАНИЗМОВ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ В СФЕРЕ ТУРИЗМА РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	247
Исматиллаева Роза Тухтамуратовна, Тураева Сурия Тельмановна	

INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASTERINING QIYMAT YARATISH UZLUKSIZ ZANJIRIDA AGROSERVIS XIZMATLARI KO'RSATISHNI TAKOMILLASHTIRISH	252
Kudratova Iroda Turdibayevna	
QISHLOQ XO'JALIGI IQTISODIYOTIDA DIVERSIFIKATSIYANING AHAMIYATI	257
Nurullayeva Raushan Koptleuovna, Nurimbetov Timur Uzaqbergenovich	
FIZIKA UMUMIY KURSIGA NANOTEXNOLOGIYA TUSHUNCHALARINI KIRITISHNING METODIK ASPEKTLARI VA KOMPONENTLARI	260
Sottarov Abduvali Umirqulovich	
BARQAROR RIVOJLANISH SHAROITIDA EKOLOGIK HISOBOTLAR VA ULARNING TUTGAN O'RNI.....	266
Sayfullayev Mexroj Sayfullayevich	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA EKOLOGIK LOYIHALARNI MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	272
Rahmanova Sitara Bahodir qizi	
SANOAT KORXONALARIDA OPERATSION MENEJMENT SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	277
Satvoldiyev Ulugbek Kamilovich	
IQTISODIY O'SISH DRAYVERLARINI RIVOJLANTIRISHDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARI ASOSIDA MOLIYAVIY XAVFLARNI BOSHQARISH.....	283
Turopova Nigora Xolmurod qizi	
QISHLOQ XO'JALIGIDA INNOVATSION INVESTITSİYALASH VA MUQOBIL MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARINI JORIY ETISH (SIRDARYO VILOYATI MISOLIDA)	286
Maxamadiyev Turg'unboy Jumabayevich	
O'ZBEKISTONDA XO'JALIK JAMIYATLARI KUZATUV KENGASHLARI FAOLIYATINING ILMIY-METODOLOGIK ASOSLARINI RIVOJLANTIRISH.....	292
Valijonov Akmaljon	
IQTISODIYOTNING AGRAR SEKTORIDA INNOVATSION FAOLIYATNI BOSHQARISH: NAZARIY VA USLUBIY YONDASHUVLAR	296
Matrasulov Baxodir Erbutayevich	
O'ZBEKISTON MOLIYA TIZIMIDA MAHALLIY MOLIYANING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	303
Safarmurodova Marjona To'raqulovna	
МЕТОД ФОРМИРОВАНИЯ ЭФФЕКТИВНОГО ТУРИСТИЧЕСКОГО ПАКЕТА	308
Наурызбаев Алиакбар Рустамович	
QASHQADARYO VILOYATI SANOATINI XUDUDIY TARKIBINI TAKOMILASHTIRISH YO'LLARI	311
Uralov Eliboy Omonovich	
INNOVATSION VA AN'ANAVIY YONDASHUVLAR ASOSIDA KO'CHAT YETISHTIRISHNING TAQQOSLAMA TAHLILI	316
Abdulfarmonov Farrux Faxriddinovich	
EKSPORT IMKONIYATLARI VA LOGISTIKA SAMARADORLIGINI SOLISHTIRISH.....	320
Safarova Muxabbat Radjabovna	
IJORAT BANKLARIDA KREDIT PORTFELI O'SISHI DINAMIKASI VA LIKVIDLIK KO'RSATKICHLARI O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK	324
Sulaymanov Samandarboy Adhambek o'g'li	
KO'CHMAS MULKNI OMMAVIY BAHOLASHNING INNOVATSION TEXNOLOGIYALARI.....	331
Xushvaqtov Jasur Shuhrat o'g'li	
TURIZM XIZMATLARINI KO'RSATUVCHI SUBYEKTLARDA MOLIYAVIY HISOBOTLARNI MHXS GA O'TKAZISHDA TRANSFORMATSIYA REJASINI ISHLAB CHIQUISH MASALALARI.....	339
G'afforov Ilhomjon Ilyosjonovich	
QURILISH SANOATI KORXONALARI DIVERSIFIKATSIYALASHUVINING IQTISODIY MEXANIZMLARI	343
Yembergenova Aynur Aydosbaevna	
KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANISHNING NAZARIY JIHATLARI	351
Ulashova Zarnigor Botirali qizi	

KAPITAL BOZORI ORQALI MAMLAKAT IQTISODIYOTIGA INVESTITSIYA JALB QILISHNING BELARUS TAJRIBASI	357
Abduraxmanov Adham Raxmatullayevich	
BARQAROR QISHLOQ XO'JALIGI AMALIYOTLARINI JORIY ETISHDA XULQ-ATVOR OMILLARINING NAZARIY VA AMALIY AHAMIYATI	362
Tadjiyev Abdusame Abduhamidovich	
SANOAT KORXONALARIDA RISKLARNI BOSHQARISH TIZIMINI JORIY ETISHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI	367
Abduxamid Abdumalikovich Bektemirov	
O'ZBEKISTONDA MEHMONXONALARNI MOLIALASHTIRISH ORQALI JOYLASHTIRISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	373
Xasanova Naimaxon Akmal qizi	
SOLIQ YUKINI OPTIMALLASHTIRISHNING XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI	381
Jovliyeva Zuhra Chori qizi	
SANOATNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA "YASHIL" INVESTITSİYALARDAN SAMARALI FOYDALANISHNING IQTISODIY MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	386
Ibragimov Zaxid Taxirovich	
ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ УПРАВЛЕНИЯ БАНКОВСКИМИ АКТИВАМИ И ВОЗМОЖНОСТИ ЕГО ПРИМЕНЕНИЯ В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НАЦИОНАЛЬНЫЙ БАНК РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	395
Т.И.Бобакулов, Тухтамышева Гулнора Усмановна	
AGRAR TARMOQQA JALB QILINAYOTGAN INVESTITSİYALAR SAMARADORLIGINI ISHLAB CHIQRISH FUNKSIYALARI YORDAMIDA EKONOMETRIK BAHOLASH.....	401
Xatamov Ochildi Qurbonovich, Badalov Jamshid Jamolovich	
IJARA OPERATSIYALARIDA BUXGALTERIYA HISOBINING KAMCHILIKLARI VA UZVIY TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI.....	409
Oripova Saodat Mirfotix qizi	
SANOAT KORXONALARINING INVESTITSION SALOHİYATINI OSHIRISH.....	414
Xolboyeva farangiz xayrulloevna	
SUN'IY INTELEKT VA RAQAMLI VOSITALARNING TA'LIM JARAYONIDAGI O'RNI.....	419
To'xtamisheva Dilrabo Shermonovna	
MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTINI KENGAYTIRISHNING IQTISODIY MEKANIZMLARI	424
Kalenov K.T.	
HUNARMANDCHILIK BRENDLARINING BOZOR OMILLAR TIZIMINI (MAHSULOT, NARX, TAQSIMOT, TARG'IBOT) TAKOMILLASHTIRISHNING USLUBIY ASOSLARI	428
Ergasheva Aziza	
NAMANGAN VILOYATI IQTISODIYOTIDA TARKIBIY O'ZGARISHLAR: HUDUDIY VA TARMOQ TAHLILI	436
Tohirov Jahongir Muzaffar o'g'li	
WATER HARVESTING FOR CLIMATE RESILIENCE IN UZBEKISTAN'S AGRICULTURE: OPPORTUNITIES, BARRIERS, AND POLICY RECOMMENDATIONS	445
Kripa Mondal, Dr. Anita Banerjee	
O'ZBEKISTONDA TABIIY VA IQTISODIY RESURSLARDAN SAMARALI FOYDALANISH ORQALI HUDUDIY IQTISODIY RIVOJLANISHNI TA'MINLASH YO'LLARI	454
Sattarov Abdusamat Umirqulovich	
TO'QIMACHILIK KORXONALARIDA INNOVATSION FAOLIYATNI BOSHQARISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH VA TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	459
Nasibboyev Fazliddin Sirojiddinovich	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA RISKLARNI MONITORING QILISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHDAGI MAVJUD MUAMMOLAR VA ULARNI BARTARAF QILISH YO'LLARI	464
Hamroyev Sherzod Axtamovich	
SIRKULYAR IQTISODIYOT — IQTISODIY BARQARORLIKNING MUHIM OMILI	471
Hasanov Sh. Sh.	

МАРКЕТИНГОВЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ КАК ИНСТРУМЕНТ ПОВЫШЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ВУЗА.....	482
<i>Алиев Абдулазиз Исмаилович, Кахрамонова Азиза Шухрат кизи</i>	
TEMIR YO'L SOHASINING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	488
<i>Orifova Ximoyat Shovkat qizi</i>	
O'ZBEKISTONDA ZIYORAT TURIZMINI TASHKIL ETISH VA RIVOJLANTIRISHDA XALQARO TAJRIBADAN FOYDALANISH YO'LLARI.....	494
<i>Raximova Dilfuza Mirzakasimovna</i>	
O'ZBEKISTONDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA MILLIY HUNARMANDCHILIKNING IQTISODIY SALOHIYATINI BAHOLASH VA EKONOMETRIK PROGNOZLASH	503
<i>Xushnazarova Maxzuna Gulamdjanovna</i>	
MINTAQAVIY IQTISODIY O'SISHNI BAHOLASHDA EKONOMETRIK MODELLAR VA GEOSTATISTIK USULLARNI TAKOMILLASHTIRISH: SURXONDARYO VILOYATI MISOLIDA	509
<i>Sattorov Sanjar Abdumurodovich</i>	
XODIMLARNI MOTIVATSIYA QILISH VA ULARNING ISH FAOLIYATIGA TA'SIRI: O'ZBEKISTONDAGI KICHIK VA O'RTA BIZNES MISOLIDA	518
<i>Yuldashov Aziz</i>	
RAQOBAT MUHITIDA AVTOMOBIL SANOATI KORXONALARIDA BRENND STRATEGIYASINI RIVOJLANTIRISH MEKANIZMLARI	522
<i>Boboyev L. Kadrxo'ja Djuraxodjeyevich</i>	
XODIMLARNI O'QITISH, QAYTA TAYYORLASH VA ISHSIZLARNI KASBGA YO'NALTIRISHNING XORIJ TAJRIBASI (GERMANIYA MISOLIDA).....	528
<i>Sattorov Ramziddin Shovxiddin o'g'li</i>	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARI MOLIYAVIY BARQARORLIGINING HOZIRGI HOLATI TAHLILI.....	533
<i>Yangiboyev Sardor Ernazar o'g'li</i>	
O'ZBEKISTON HUDUDLARIDA SANOAT ISHLAB CHIQRISHINI RIVOJLANTIRISHDA CHIQUINDISIZ VA AYLANMA IQTISODIYOT TAMOYILLARINI QO'LLASHNING ASOSIY YO'NALISHLARI.....	542
<i>Nabiyeva Nilufar Olim qizi</i>	
МАШИННОЕ ОБУЧЕНИЕ В ПРОГНОЗИРОВАНИИ РЫНОЧНЫХ ТЕНДЕНЦИЙ В УСЛОВИЯХ ПЕРЕХОДА К ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКЕ	548
<i>Тен Марина Владимировна</i>	
РОЛЬ, СУЩНОСТЬ И ЗНАЧЕНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОГО МЕДИЦИНСКОГО СТРАХОВАНИЯ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН.....	555
<i>Каюмова Гузел Иброхимхановна</i>	
QURILISH KORXONALARIDA AKTIVLARNI TAN OLIISHNING XALQARO STANDARTLARGA MOSLASHTIRISHNI O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	562
<i>Yahyojev To'liqin Ismatulla o'g'li</i>	
IQTISODIYOTNI RAQAMLASHTIRISH SHAROITIDA MEVA-SABZAVOTCHILIK KORXONALARINI BOSHQARUV MEKANIZMLARI	566
<i>Xudoyberganova Dilnoza Anvarjon qizi</i>	
QURILISH KORXONALARIDA BOSHQARUV MUNOSABATLARI MAZMUNI VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	572
<i>Toshimov Azizbek Hakimovich</i>	
RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDAGI KOMPANIYALAR KAPITALINI MAKSIMALLASHTIRISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	576
<i>Muradova Dildora Abdusalimovna</i>	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARDAGI KREDIT RISKLARINI BOSHQARISHDA BAZEL III TALABLARI	581
<i>Norova Nozima Nabiyevna</i>	
ЦИРКУЛЯРНАЯ ЭКОНОМИКА КАК ИНСТРУМЕНТ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ: ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ, МИРОВАЯ ПРАКТИКА И ПЕРСПЕКТИВЫ ВНЕДРЕНИЯ	588
<i>Алиева С.С.</i>	

KORXONALARDA SOLIQ HISOBINI TASHKIL ETISH VA UNING BUXGALTERIYA HISOBI BILAN O'ZARO BOG'LIQLIGI	594
Mamadiyarov Dilshad Uralovich, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
HUDUDIY KORXONALARDA BIZNES JARAYONLARNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIY BOSHQARUV MODEL VA TAMOYILLARINING AHAMIYATI	599
Azimova Maxfuza Rashidovna	
ЦИФРОВИЗАЦИЯ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА - ВАЖНЫЙ ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА	604
Пирназаров Шоназар Махтовович	
RAQAMLASHTIRISH JARAYONINING O'ZBEKISTON IQTISODIY RIVOJLANISHIGA TA'SIRI.....	608
Saydullayev Azamat Jo'raqul o'g'li, Abdinazarov Suhrobbek Bekmurod o'g'li	
SINGAPUR VA JANUBIY KOREYADA BIZNES SUBYEKTLARINI DAVLAT TOMONIDAN QO'LLAB-QUVVATLASH.....	615
Nasriddinov Qobilbek Qurbonbekovich	
O'ZBEKISTONDA YASHIL ENERGIYAGA O'TISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI	620
Hayitov Jamshid Xolboyevich	
LOYIHALARNI STRATEGIK REJALASHTIRISHDA BIG DATA TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH MEKANIZMLARI	625
Xamrayev Zuxritdin Abduraxmanovich	
LOYIHA SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA LOYIHA JAMOASINING ROLI VA FUNKSIYALARI	629
Utemuratov Sadik Muratovich	
IQLIM O'ZGARISHI VA RESURLAR CHEKLANGANLIGI SHAROITIDA YASHIL TURIZM MODELLARINING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARINI TIZIMLI TAHLIL QILISH VA RIVOJLANTIRISH	633
Rasulova Nigora Yusupovna	
ВЛИЯНИЕ КУЛЬТУРНЫХ РАЗЛИЧИЙ НА ПРОЦЕСС УПРАВЛЕНЧЕСКОЙ КОММУНИКАЦИИ В УЗБЕКИСТАНЕ: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ ПОДХОД.....	637
Латипов Ашур Али Рустам угли, Хамидов Далер Дилшодович	
ADAM SMIT IQTISODIY G'OYALARI VA ULARNING ZAMONAVIY IQTISODIYOTDAGI AHAMIYATI.....	641
Boymatov Xoliyor Qurbonovich	
SANOAT KORXONALARIDA MAHSULOT SIFATINI BOSHQARISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING O'RNI	646
Baytanov O'ralboy Miraqul o'g'li	
SOCIAL PROTECTION SYSTEM OF THE POPULATION IN THE CONDITIONS OF A TRANSFORMATIONAL ECONOMY.....	651
M. Sh. Rakhimova	
SANOATNI YASHIL TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA RIVOJLANTIRISH: XORIJIY TAJRIBA, SIYOSIY MEKANIZMLAR VA O'ZBEKISTON UCHUN AMALIY XULOSALAR	655
To'qumbetov Og'abek Shavkat o'g'li, Ruziyeva Dilobar Isomjonovna	
TADBIRKORLIK FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA AHOLI FAROVONLIGINING O'RNI VA AHAMIYATI	661
Bobayev Isroiljon Abdinabiyevich	
IMPROVING THE EFFECTIVENESS OF THE MAHALLA INSTITUTION IN THE TERRITORIAL GOVERNANCE SYSTEM: MODERNIZATION OF INSTITUTIONAL AND ORGANIZATIONAL MECHANISMS	666
Mirbabayev Farrukh Atkhamovich	
AHOLINI UY-JOY BILAN TA'MINLASHDA DAVLAT BUDJETI XARAJATLARI TAHLILI	674
Xannarov Komiljon Karimovich	

AHOLINI UY-JOY BILAN TA'MINLASHDA DAVLAT BUDJETI XARAJATLARI TAHLILI

Xannarov Komiljon Karimovich

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi xodimi, PhD

ORCID: 0009-0001-0447-7397

xannarov.k@gov.uz

Annotatsiya. Mazkur maqolada aholining uy-joyga bo'lgan ehtiyojini qondirishda davlat budjeti xarajatlarning o'ri va ahamiyati tahlil qilingan. Shuningdek, uy-joy qurilishi va ipoteka dasturlarini moliyalashtirish mexanizmlari, budget mablag'laridan foydalanish samaradorligi hamda ushbu yo'nalishda amalga oshirilayotgan islohotlar o'rganilgan. Tadqiqot natijasida davlat budjeti xarajatlarini optimallashtirish va aholining uy-joy bilan ta'minlanganlik darajasini oshirishga qaratilgan takliflar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: so'zlar. uy-joy siyosati, davlat budjeti, budget xarajatlari, ipoteka kreditlari, uy-joy qurilishi, moliyaviy ta'minot, ijtimoiy siyosat, investitsiyalar.

Abstract. This article analyzes the role and importance of state budget expenditures in providing housing for the population. It examines the financing mechanisms of housing construction and mortgage programs, the efficiency of budget fund utilization, and ongoing reforms in this area. Based on the research findings, recommendations are developed to optimize public expenditures and improve housing accessibility for the population.

Key words: housing policy, state budget, public expenditures, mortgage loans, housing construction, financial support, social policy, investments.

Аннотация. В данной статье анализируется роль и значение расходов государственного бюджета в обеспечении населения жильём. Рассматриваются механизмы финансирования жилищного строительства и ипотечных программ, эффективность использования бюджетных средств, а также проводимые реформы в данной сфере. По результатам исследования разработаны предложения по оптимизации бюджетных расходов и повышению уровня обеспеченности населения жильём.

Ключевые слова: жилищная политика, государственный бюджет, бюджетные расходы, ипотечные кредиты, жилищное строительство, финансовое обеспечение, социальная политика, инвестиции.

KIRISH

Aholini uy-joy bilan ta'minlash davlat budjetidan moliyalashtirilida ijtimoiy siyosatning muhim bo'g'ini bo'lib xizmat qiladi. davlat o'zining ijtimoiy siyosat uchun xarajatlarini amalga oshir ekan aholini uy-joy bilan ta'minlashga alohida e'tibor qaratadi. Bu esa, davlat budjetidan amalga oshiriladigan uy-joy fondini rivojlantirishga qaratilgan mablag'lardan foydalanish samaradorligini ta'minlashga bo'lgan zaruratni keltirib chiqaradi.

Davlat o'zining ijtimoiy funksiyalarini bajarishda doimiy ravishda davlat budjeti mablag'laridan faol foydalanadi. Bu esa, davlat budjetiga bo'lgan zaruratni saqlanib qolishiga xizmat qiladi. Davlat o'zining ijtimoiy siyosatini amalga oshirishda aholining kam daromadli qatlamini moliyaviy ihatdan himoya qilishga e'tibor qaratadi. Natijada, aholining kam daromadli qatlamida mavjud bo'lgan turli ehtiyojlarni ta'minlashda ijtimoiy siyosatning elementlari vujudga kela boshlaydi.

Jahonning etakchi ilmiy markazlari va oliy ta'lim muassasalari ilmiy tadqiqot yo'nalishlarida barqaror daromadga ega bo'lgan aholi qatlamiga ijtimoiy infratuzilma omili orqali uy-joylarni taklif qilish, budget mablag'lari hisobidan ipoteka kreditini taqdim etishda oila a'zolarining soni, aholini uy-joy bilan ta'minlashda monetar omillarni tahlil qilish, mol-mulk solig'i bo'yicha siyosatni aholi daromadlariga ta'sirini muvofiqlashtirish, davlat budjetidan subsidiyalar ajratishda aholini jinslar kesimida tizimlashtirish, aholini uy-joy bilan ta'minlash mexanizmidan davlat

maqsadli jamg'armasini tashkil etish va Eskrou hisobraqam tizimini joriy etish kabi yo'nalishlar ustuvorlik kasb etmoqda. Shuningdek, demografik jihatdan o'sish tendensiyalarining kengayib borishi uy-joyga egalik qilishga nisbatan yalpi talabning hajmini oshishiga olib kelishi, aholini uy-joy bilan ta'minlashda turar joylarning sifati, ularning sig'imkorligi, iqlim o'zgarishlariga salbiy a'sirini oldini olish, ijara uchun ham to'lovlarni joriy etish kabi tendensiyalar ham muhim ahamiyatga ega bo'lmoqda.

O'zbekistonda aholini uy-joy bilan ta'minlashda davlat budjetining roli oshib bormoqda. Aholini uy-joy bilan ta'minlashda davlat budjetining roli ijtimoiy siyosat va ipoteka siyosati jihatidan tizimlashtirish, aholini uy-joy bilan ta'minlashda turar joylarning sifati, ularning sig'imkorligi, iqlim o'zgarishlariga salbiy a'sirini oldini olish, ijara uchun ham to'lovlarni joriy etish, shuningdek ijara to'lovlari amalga oshiruvchilarning coliq imtiyozlaridan moliyaviy manfaatdorligini oshirish va ipoteka foiz stavkalarini pasaytirishda davlat mablag'laridan foydalanish va ushbu faoliyatga doir jamg'armaga aholining bo'sh turgan mablag'larini jalb qilish amaliyotini rivojlantirish kabilar muhim hisoblanadi. Bu esa, budjet xarajatlaridan birinchi navbatda ijtimoiy himoyaga muhtoj aholi qatlamini uy-joy bilan ta'minlash orqali aholi turmush farovonligini oshirish uchun davlat xarajatlarida ustuvorlikni belgilashni ishlab chiqishni tadqiq etishning dolzarbligini ko'rsatib beradi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR TAHLILI

Aholini uy-joy bilan ta'minlashda davlat budjeti mablag'laridan foydalanish ko'plab olim va tadqiqotchilarning ilmiy xulosalarida o'z aksini topgan. Jumladan, A.Yadgarov va I.Musakov tomonidan aholini arzon uy-joy bilan ta'minlash masalalariga e'tibor qaratib, o'zlarining ilmiy xulosalarini shakllantirib berishadi[1]. Jumladan, ular quyidagicha fikrlarni asoslashga harakat qilishadi:

birinchidan, respublikamizning hududlaridagi aholini arzon uy-joy bilan ta'minlash borasida viloyat va tumanlarda amalga oshirilayotgan ishlarning monitoringini takomillashtirish.

ikkinchidan, aholini arzon uy-joy bilan ta'minlash borasida hokimiyatlar huzurida tashkil etilgan komissiyalarning doimiy ishlashini ta'minlash hamda talab qilinadigan xujjalarning sonini qisqartirish.

uchinchidan, aholini arzon uy-joy bilan ta'minlash borasida xorijiy tajribalarni o'rganish hamda kredit muddatini uzaytirish masalasiga ahamiyat qaratish.

to'rtinchidan, aholini arzon uy-joy bilan ta'minlash borasida hududiy hokimiyatlarda alohida bo'lim tashkil etish va aholining uy-joyga bo'lgan talablari bazasini shakllantirish.

Prof. J.Karimqulov va B.Nurmuxamedov tomonidan amalga oshirilgan tadqiqotda aholini uy-joy bilan ta'minlashda vujudga kelayotgan muammoli vaziyatlarning tahlili yuzasidan ilmiy xulosalar shakllantirib beriladi[2]. Ular tomonidan davlat budjeti mablag'lari hisobidan arzon uy-joylarni moliyalashtirishga qaratilgan moliya siyosati tahlil etiladi. Jumladan, budjet mablag'lari hisobidan xabarnomalar taqdim etilishi asosida uy-joylar uchun to'lovlarni amalga oshirishda uy sotib olmoqchi bo'lgan fuqaroning to'lov qobiliyatiga mos kelmasligi yoki arzon uylarni topishdagi murakkabliklarni keltirib o'tadi.

Dos. U.Djumaniyazov uy-joy qurilishi sohasida korporativ boshqaruv elementlarini joriy etish va unda davlat-xususiy sheriklik amaliyotining rivojlanishiga e'tibor qaratadi[3]. Uning fikricha, namunaviy loyihalar asosida qurilayotgan uy-joylarga sarflanayotgan investisiyalar miqdorining bir foizga oshishi qurib foydalanishga topshirilayotgan uy-joylar sonining 0.35 foizga oshishini ta'minlamoqda, degan fikr qayd etib o'tiladi. Shuningdek, mamlakatimiz aholisini arzon va sifatli, zamonaviy infratuzilmaga ega uy-joylar bilan ta'minlash muammosi asosiy kun tartibidagi keskin ijtimoiy masalalardan biri hisoblanadi, hamda jahon tajribasiga ko'ra, mazkur muammoni echishda davlatning iqtisodiyotga aralashuvi o'ta muhim ahamiyat kasb etishini ta'kidlab o'tadi.

Yu.Qiyomov o'zining tadqiqotida uy-joy fondini boshqarishga nisbatan yondashuvlar ishlab chiqiladi[4]. Uning fikricha, O'zbekiston Respublikasi (sobiq) moliya vazirligi bilan kelishilgan tarzda uy-joy fonidagi kommunal xizmat ko'rsatish tizimi xizmatlari kalkulyasini takomillashtirish muhim ekanligi qayd etib o'taladi. Shuningdek, mazkur boshqaruv jarayonlariga raqamli texnologiyalarni joriy etishga qaratilgan tadbirlarni yanada jadallashtirish maqsadga muvofiq ekanligi ta'kidlab o'tiladi.

N.Asadullina va boshqalar tomonidan mamlakatimizda uy-joy qurilish tendensiyalarining rivojlanish holatlarini tahlil etib o'tadi[5]. Ularning fikricha, uy-joyga bo'lgan ehtiyoji yuqori bo'lgan aholi qatlamining asosiy qismi daromadlarining sezilarli ulushini ijara to'lovlari yo'naltirilayotganligini ta'kidlab o'tadi. Bu esa, qo'shimcha tarzda ehtiyojlarni ta'minlashga bo'lgan moliyaviy murakkabliklarni keltirib chiqarishini ko'rsatib o'tishadi. Natijada, oilaning qashoqlashuvi oshishi, tibbiy xizmatlardan foydalana olish imkoniyati kamayishi kabi tendensiyalarni keltirib chiqarishini qayd etib o'tishadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot jarayonida tahlil va sintez, induksiya va deduksiya, statistik guruhlash, ekspert baholash, ilmiy abstraksiyalash va boshqa usullardan keng foydalanildi.

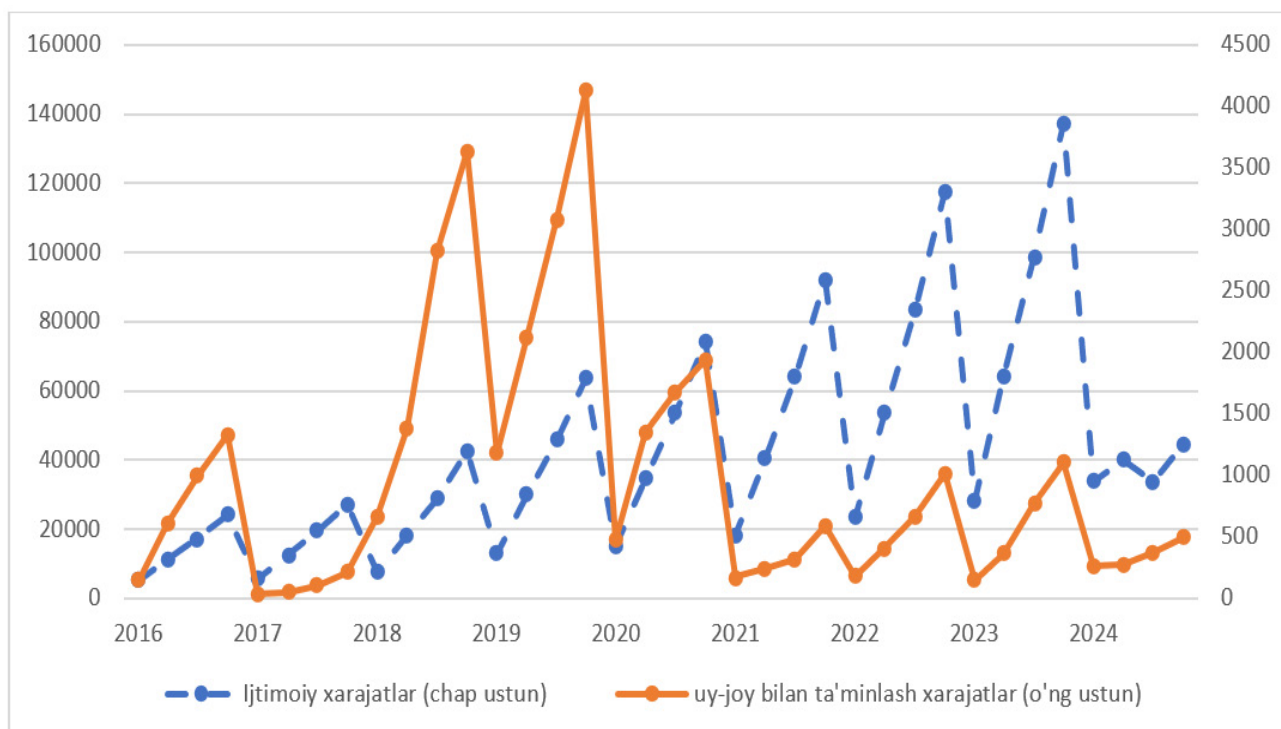
TAHLIL VA NATIJALAR

O'zbekistonda so'nggi yillarda amalga oshirilgan islohotlarga e'tibor qaratsak, aholini uy-joy bilan ta'minlash borasida qator tub o'zgarishlar amalga oshirilganligini kuzatish mumkin. Jumladan, aholining kam ta'minlangan qatlamiga shaxsiy turar-joy sotib olishida davlat budjeti mablag'lari hisobidan subsidiyalar ajratilishi yo'lga qo'yilganligi bu boradagi ishlarning amaliy ifodasi, desak mubolag'a bo'lmaydi. Aholining turar-joy sotib olishida quyilagi jihatlarga ustuvorlik berilayotganligi e'tiborga molik, deb o'ylaymiz:

Birinchidan, aholining kam daromadli qatlami uchun turar-joy qiymatining dastlabki to'lov uchun davlat budjetidan mablaglar hisobidan subsidiyalar berish.

Ikkinchidan, davlat budjeti mablag'lari hisobidan tijorat banklarida kredit liniyalarini ochish orqali aholining o'rta qatlami uchun ipoteka kreditlarini ajratish nazarda tutilganligi bilan alohida ahamiyatga ega hisoblanadi.

Bizningcha, davlat budjetidan ajratiladigan mablag'lar hisobidan aholini uy-joy bilan ta'minlash ijtimoiy siyosatning ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Shu boisdan, davlat budjeti mablag'laridan foydalanish samaradorligini oshirishga qaratilgan tadqiqotlar ham muhim ahamiyat kasb etadi (1-rasm).

1-rasm. Davlat budjeti ijtimoiy soha va aholini uy-joy bilan ta'minlash xarajatlari 2016-2024 yillar choraklik tendensiyasi, mlrd. so'm,

1-rasm ma'lumotlaridan ko'rinib turibdiki, aholini uy-joy bilan ta'minlashning davlat budjeti xarajatlari ijtimoiy soha xarajatlari tendensiyasi bilan bir xil trendni ifoda etmoqda. Qayd etish lozimki, davlat o'zning budjet xarajatlari hisobidan ijtimoiy siyosatni moliyalashtirishni reja qilganda aholini uy-joy bilan ta'minlashni uyg'unlikdagi rakursda saqlayotganligini e'tirof etish lozim. Bu esa, aholini uy-joy bilan ta'minlash davlat budjeti xarajatlari ustuvorlik kasb etishini o'zida aks ettirib beradi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 30-apreldagi "2024-yilda ipoteka kreditlarini ajratish mexanizmlarini takomillashtirish va aholining uy-joy sharoitlarini yaxshilashga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PF-70-sonli farmonining qabul qilinishi ham sohada amalga oshirilayotgan islohotlarni yangi bosqichga olib chiqishga xizmat qildi, desak mubolag'a bo'lmaydi.

Mazkur hujjatda aholini uy-joy bilan ta'minlashda davlat budjeti mablag'laridan foydalanishning ustuvor jihatlari belgilab berilganligini qayd etish lozim. Jumladan, ular sirasiga quyidagilarni kiritish mumkin:

qurilish tashkilotlarini moliyaviy qo'llab-quvvatlash maqsadida ularga bozor tamoyillari asosida ajratilgan kreditlar bo'yicha kompensasiya va kafilliklar taqdim etish.

ko'p qavatli uy-joylar qurish jarayonlariga «yashil» uy-joy standartlarini keng joriy qilish.

ipoteka kreditlarini moliyalashtirishga O'zbekiston Respublikasi respublika budjeti, «O'zbekiston ipotekani qayta moliyalashtirish kompaniyasi» AJ hamda banklarning o'z mablag'lari hisobidan kamida 17 trillion so'm mablag' yo'naltirish.

Kambag'allikdan chiqarish dasturiga kiritilgan va uy-joy sharoitini yaxshilashga muhtoj bo'lgan shaxslarga yakka tartibdagi uy-joy qurish, rekonstruksiya qilish va ta'mirlash uchun 120 million so'mgacha ipoteka kreditlarini ajratish.

Ma'lumki, mamlakatimiz aholisi so'nggi yillarda ko'payish tendensiyasini ifodalab bermoqda. Jumladan, 2024-yilda 2019-yilga nisbatan aholi soni 3 million 500 ming nafarga ko'paygan va 36 million 800 ming nafarni tashkil etgan. Bu esa, aholining uy-joy fondiga bo'lgan ehtiyojini oshib borish holatini o'zida aks ettirib beradi. Shu bilan birga, yangi tashkil etilayotgan oilalar sonining ham oshib borishi kuzatilayotganligini qayd etish lozim. Xususan, o'rganilayotgan davrda ushbu raqam so'nggi besh yilda o'rtacha 145 ming 423 tadan nikohni tashkil etgna.

Fikrimizcha, aholiga munosib turmush sharoitini yaratish, ular uchun yangi uy-joylar barpo qilish – eng ustuvor vazifalardan biri bo'lib oladi. Shu boisdan, aholini uy-joy bilan ta'minlashda davlatning roli muhim ekanligi mamlakatimiz Qomusida ham alohida qayd etilganligi ta'kidlash lozim.

Xususan, O'zbekiston Respublikasi Konstitusiyasi 47-moddasida "Davlat uy-joy qurilishini rag'batlantiradi va uy-joyga bo'lgan huquqning amalga oshirilishi uchun shart-sharoitlar yaratadi. Aholining ijtimoiy jihatdan ehtiyojmand toifalarini uy-joy bilan ta'minlash tartibi qonun bilan belgilanadi" deb belgilab qo'yilgan. Bu esa, davlat budjeti mablag'laridan foydalanish samaradorligini ta'minlashga qaratilgan ilmiy xulosalarni shakllantirish muhim hisoblanadi.

Davlat o'zining ijtimoiy siyosatini amalga oshirish davomida xususiy sektor vakillarini ham jalb qilishni nazarda tutadi. Bu esa, davlatning moliyaviy mexanizmlarni amalga oshirish orqali bilvosita ijtimoiy siyosatni amalga oshirishiga xizmat qiladi, deb o'ylaymiz. Shu boisdan, ushbu tizimni rag'batlantirish orqali davlat o'zining zimmasiga tushadigan moliyaviy yukni kamaytirishga erishishi mumkin bo'ladi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 28-noyabrdagi "Ipoteka krediti mexanizmlarini takomillashtirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PF-5886-son¹ Farmoni qabul qilindi. Mazkur hujjatga ko'ra, arzon uy-joylar qurish dasturlari tugatilib, bozor tamoyillariga asoslangan ipoteka kreditlari orqali aholini uy-joy bilan ta'minlashning yangi tartibi joriy etilgan.

Biningcha, davlat tomonidan ipoteka kreditini rivojlantirish orqali aholining kam daromadli qismini uy-joy sotib olishida moliyaviy qo'llab-quvvatlash uchun zaimn hozirlanadi. Bu esa, ijtimoiy siyosatning muhim ustuvorligini o'zida ifodal beradi, deb o'ylaymiz.

Tahlillarimiz ko'rsatishicha, mamlakatimizda yangidan qurilayotgan ko'p qavatli uylarning soni o'sish tendensiyasiga ega bo'lsada, aholining umumiy talablaridan ortda qolayotganligini kuzatish mumkin. Jumladan, 2023 yilda yangi qurilishi rejalashtirilgan 90 mingta kvartiralaridan 84 ming 417 tasining qurilishi yakunlangan bo'lsada, aholining talabi ushbu raqamdan 42 foiga ko'p ekanligini ko'rish mumkin.

Shunday bo'lishi qaramasdan, ko'p qavatli kvartiralarni qurishdagi ayrim muammoli jihatlarning saqlanib qolayotganligini ko'rish mumkin. Jumladan, tadbirkorlik sub'ektlari tomonidan qurilayotgan uy-joylarning qurilish tannarxini pasaytirish va uylar sifatini yaxshilash bo'yicha ishlar tizimli yo'lga qo'yilmagan. Shuningdek, 2023-2024 yillarda ko'p qavatli uy-joylar qurilishi uchun asosiy xom-ashyolar hisoblangan sement, metall narxlari oshmasligiga qaramay yangi uy-joylar sotuv narxi o'rtacha 48 foiz, 2020 yilga nisbatan esa 2,6 barobarga, 2021 yilga nisbatan 2 barobar oshgan.

Masalan, eng katta o'sish Xorazm viloyatida 76 foiz, Farg'onada 73 foiz va Sirdaryoga 69 foiz to'g'ri keladi. Navoiyda 1 kvadrat metr uy-joy narxi 6,5 million so'm bo'lib, boshqa viloyatlarga nisbatan 18 foiz qimmat ekanliginko'rishm mumkin.

Bizningcha, aholiga yangidan qurilib sotilayotgan uy-joylarning qimmatlashib borishiga quyidagi omillar ta'sir etadi, deb o'ylaymiz:

tadbirkorlar tomonidan maksimal foyda olish nisbatan moyillikning saqlanib qolishi.

yer maydonlarining cheklanganligi bois ularning bozor qiymati doimiy oshib borish xususiyatini ifodalashi.

tadbirkorlik sub'ektlari tomonidan uy-joy qurilishi uchun aylanma mablag'larni to'ldirish uchun kredit foiz stavkasining balandligi (26-28 foiz) saqlanib qolayotganligi.

uy-joylar qurilishi va foydalanishga topshirish uchun qo'yilgan ko'plab talablarning to'liq reglament asosida qayta ko'rib chiqishga bo'lgan zaruratning mavjudligi.

shuningdek, barcha turdagi uy-joylarning tannarxini va uning sifatini moliyaviy va texnik nuqtai nazardan tartibga soladigan davlat vakolatlarining tarqoqligi. Jumladan, yangi uy-joylarning qurilishi O'zbekiston Respublikasi qurilish va uy-joy kommunal xo'jaligi vazirligi tomonidan monitoring qilinsa, uy-joy sotib olish uchun taqdim etiladigan subsidiya va ipoteka kreditlari Iqtisodiyot va moliya vazirligi tomonidan monitoringi amalga oshiriladi. Bu esa, aholini uy-joy bilan ta'minlashda davlat mablag'laridan foydalanish samaradorligini ta'minlasha bo'lgan zaruratning kun tartibida saqlashga olib kelmoqda (1-jadval).

1 <https://lex.uz/docs/-4637331>

1-jadval. 2024 yilda aholiga ipoteka krediti bo'yicha subsidiya (boshlang'ich badal va foiz xarajatlarining bir qismini qoplab berilishi) to'g'risida ma'lumot

Hudud nomi	Belgilangan reja				Boshlang'ich badal uchun to'langan erkak	Foiz to'lovi ayol	Shundan			
	soni	summa	soni	summa			summa	soni	summa	soni
	Respublika bo'yicha	20 000	2 216,2	7 237	222,1	517,7	4546	139,6	2 691	82,5
Qor. Resp.	840	64,6	650,0	19,8	10,8	290,0	8,9	360,0	10,9	
Andijon	1 640	180,7	599,0	18,3	52,2	375,0	11,4	224,0	6,8	
Buxoro	1 000	137,2	337,0	10,3	33,7	218,0	6,7	119,0	3,6	
Jizzax	900	99,1	420,0	12,9	23,6	307,0	9,4	113,0	3,5	
Qashqadaryo	1 300	125,8	552,0	17,0	30,8	352,0	10,8	200,0	6,2	
Navoiy	800	95,8	357,0	11,0	25,9	246,0	7,6	111,0	3,4	
Namangan	1 440	177,6	678,0	20,7	50,5	412,0	12,6	266,0	8,1	
Samarqand	2 260	293,7	867,0	26,9	74,7	610,0	18,9	257,0	8,0	
Surxondaryo	1 600	192,7	682,0	21,0	52,1	457,0	14,0	225,0	6,9	
Sirdaryo	500	44,9	343,0	10,6	9,7	168,0	5,2	175,0	5,4	
Toshkent	1 700	108,8	127,0	3,9	26,3	94,0	2,9	33,0	1,0	
Farg'ona	1 720	195,3	592,0	18,0	52,7	429,0	13,1	163,0	4,9	
Xorazim	1 100	117,1	706,0	21,6	23,8	441,0	13,6	265,0	8,1	
Toshkent sh.	3 200	382,9	327,0	10,1	50,9	147,0	4,5	180,0	5,6	

Bizningcha, aholini uy-joy bilan ta'minlashda e'tibor berilishi lozim bo'lgan quyidagi jihatlarni qayd etish maqsadga muvofiq, deb hisoblaymiz.

uy-joy bozoridagi yalpi talab va taklifni inobatga olgan holda umumiy muvozanatni tartibga solishni joriy etish.

uy-joylar uchun qurilish ishlarini amalga oshirishda aholining bo'sh pul mablag'larini jalb etish orqali aylanma mablag'lar uchun kredit ajratish foiz stavkasini yuqorilab ketishini oldini olishni ko'zda tutish.

uy-joylar qurilishi va uni foydalanishga topshirilishida qo'yiladigan talablarni qaytadan ko'rib chiqish orqali zamonaviy talablar kontentini yaratishga erishish muhim hisoblanadi.

uy-joy bozorini tartibga solishni ifodalaydigan davlat vakolatli organining tashkil etilishi orqali muvofiqlashtirish ishlarini amalga oshirish maqsadga muvofiq, deb hisoblaymiz.

2024-yilda davlat budjeti mablag'lari hisobidan boshlang'ich badal va foiz xarajatlarining bir qismini qoplab berishga qaratilgan faoliyatni ko'rib chiqishga xarakat qilamiz. Tadqiq etilayotgan davrda mamlakatimiz bo'yicha subsidiyalar bo'yicha 20 mingta moliyaviy operatsiyalar amalga oshirilishi belgilanganligini qayd etish lozim. Boshlang'ich badal uchun to'langan budjet mablag'larining qiymati 222,1 mlrd. so'mni tashkil etganligini ta'kidlash lozim (1-jadvalga qarang).

Boshlang'ich badal summasini to'lashda erkaklar ko'proq ariza bilan murojaat qilayotganligini kuzatish mumkin. Bu esa, ayollarga nisbatan 1,68 barobar ko'p sondagi arizalarning ifodasini ko'rsatib beradi. Shuningdek, ushbu arizalar uchun davlat budjetidan ajratilgan mablag'larning mos ravishda 1,69 barobarga ko'p sarf etilganligini o'zida aks ettirib beradi. Umuman olganda, Toshkent sh., Samarqand va Surxondaryo

viloyatlarida belgilangan reja hajmining yuqori ekanligini kuzatish mumkin. Jumladan, Toshkent shahri uchun ajratilgan kvotlar soni 3200tani tashkil etib, ular uchun ajratilgan subsidiyalar hajmi respublika jamisida 17,2 foizga teng bo'lgan (1-jadvalga qarang).

2023-yilda aholini uy-joy bilan ta'minlashda budget mablag'laridan foydalanish tendensiyalariga e'tibor qaratish muhim deb o'ylaymiz. 2024 yilga nisbatan ko'proq kvotalar belgilanganligini qayd etish lozim. Jumladan, 2024 yilda kvotalar soni 10 mingtaga kamayganligini qayd etish lozim. Bu esa, davlat budjeti mablag'lari hisobidan moliyalashtirish trendlari pasayish xususiyatiga ega bo'layotganligini ko'rish mumkin.

Umuman olganda, aholini davlat budjeti hisobidan uy-joy sotib olish uchun moliyaviy qo'llab-quvvatlash uchun 2023-yilda O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 13-apreldagi "2023-yilda bozor tamoyillariga asoslangan ipoteka kreditlari orqali aholini uy-joy bilan ta'minlash dasturini amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-51-son farmoniga asosan 30000 nafar fuqarolarga subsidiya limitlari ajratilishi belgilangan (2-jadvalga qarang).

Dastur doirasida subsidiya asosida uy-joylar sotib olish uchun 329 988 ta fuqarolardan arizalar kelib tushgan.

Kelib tushgan arizalar avtomatlashtirilgan onlayn platforma orqali ijtimoiy mezonlarga muvofiq 30 000 nafar talabgorlar saralanib, ijobiy xabarnomalar taqdim etilgan.

Ijobiy xabarnomalarga ega bo'lgan 15 209 nafar talabgorlar o'zlariga mos bo'lgan uy-joylar tanlanib, ularga ipoteka kreditlarini so'ndirish bo'yicha jami 1 088,9 mlrd so'm mablag'lar subsidiya sifatida to'lab berilgan.

7 349 nafar fuqarolar o'zlariga mos bo'lgan uy-joy topa olmaganligi, 1 257 nafari tanlagan uy-joylarida qurilish ishlari kechikkanligi sababli, 1 661 nafariga uy-joylarning narxi yuqoriligi, 998 nafarida ipoteka kreditlarining oylik to'lovlarini to'lash imkoniyatiga ega bo'lmaganligi.

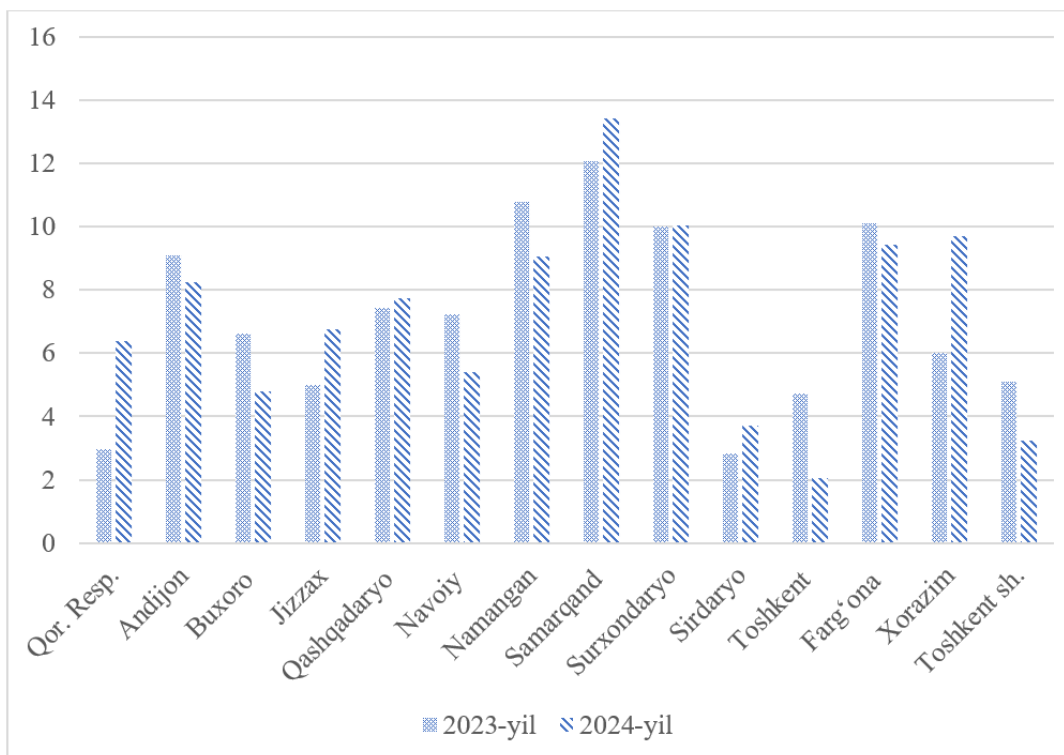
Bugungi kunda taqdim etilayotgan ipoteka kreditlarining yillik foiz stavkalari 18-22 foizni, eng ko'p miqdori esa Toshkent shahrida 420 mln so'm, Qoraqalpog'iston va viloyatlarda 330 mln so'm etib belgilandi.

Bozor tamoyillariga asoslangan kreditlarning foiz stavkalari jalb etilayotgan xorijiy karzlarning foiziga bog'langanligi sababli juda yuqoriligicha qolmoqda.

Ushbu kreditlar bo'yicha uy-joy sotib olinishida kvartira hajmini 70 kvadrat metrni tashkil etganda uning sotilish naxi 455 mln so'mga, Toshkent shahrida esa 962 mln so'mga teng bo'ladi.

Navoiy viloyatida uy-joy sotib oluvchi o'z jamg'armalaridan tijorat bankiga 125 mln so'm dastlabki badal to'lashi zarur bo'lsa, huddi shu uy-joy uchun Toshkent shahrida 542 mln so'm to'lashi zarur bo'ladi.

Bundan tashqari, ipoteka kreditlarini rasmiylashtirgan aholining daromadi va oylik to'lovlari hisoblab chiqilmagan (2-rasm).

2-rasm. 2023-2024 yillarda davlat budjetidan uy-joy uchun subsidiyalar taqsimoti ulushi, foizda (erkaklar bo'yicha)

Natijada Navoiy viloyatida ipoteka krediti asosida uy-joy sotib olgan fuqaro tomonidan oyiga 5 mln 100 ming so'm, Toshkent shahrida ipoteka olgan fuqaro tomonidan 6 mln 482 ming so'm tijorat banklariga to'lashi zarur.

2023-2024-yillarda davlat budjeti hisobidan aholining uy-joyga bo'lgan ehtiyojini qisman moliyalashtirishga qaratilgan islohotlarda ijobiy tendensiyalarni kuzatish mumkin. Jumladan, 2024-yildan boshlab ipoteka kreditlarining ma'lum qismi bo'lgan foiz to'lovlarini budjet hisobidan moliyalashtirish joriy etilganligi alohida e'tiborga molik.

2024-yilda aholini uy-joy bilan ta'minlashda davlat budjeti mablag'laridan foydalanishda jinslar kesimidagi o'zaro farqlanishlarni 2023-yilga nisbatan ham ko'rish mumkin. 1-rasmda keltirilgan holatda 2024-yilda 2023-yilga nisbatan Qoraqalpog'iston Respublikasi, Jizzax, Qashqadaryo, Samarqand, Sirdaryo va Xorazm viloyatlarida o'sish kuzatilgan bo'lsa, qolgan hududlarda kamayish yoki o'zgarish kuzatilmaganligini qayd etish lozim. Bu esa, o'sish kuzatilgan hududlarda erkaklar subsidiya olishga bo'lgan moyilligining yuqori bo'lishi saqlanib qolayotganligini ko'ri mumkin.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Aholini uy-joy bilan ta'minlashda davlat budjeti mablag'laridan foydalanish samaradorligini oshirishda quyidagi jihatlarga e'tibor qaratish maqsadga muvofiq bo'lmoqda.

Birinchi, uy-joy sotib olishda aholining jinslar kesimidagi moyilligini tahlil qilish va ularni ushbu jihatdan tabaqalashtirilgan moliyaviy yondashuvni ishlab chiqish maqsadga muvofiq.

Ikkinchi, mamlakatimizning aholisi zich joylashgan hududlarida ko'p qavatli uy-joylarni qurish va ularni aholi tomonidan sotib olinishida davlat budjetidan subsidiyalar taqsimotini tizimlashtirish muhim hisoblanadi.

Fikrimizcha, aholini uy-joy bilan ta'minlashda davlat ijtimoiy siyosat omillari tarkibi sifatida uning elementlarini takomillashtirib borish aholining hayot farovonligini ta'minlash uchun shart-sharoit yuzaga keladi. Umuman olib qaraganda, aholining daromadlari ulushida mulkiy tarzda olinayotgan daromadlarning ulushi ortayotganligini kuzatish mumkin. Bu esa, nega ushbu tendensiya ortayotganligini o'rganishga bo'lgan zaruratni keltirib chiqaradi. Jumladan, uy-joy bozorining likvidlik darajasi va uning inestision jozibadorligi saqlanib qolayotganligi qayd etish lozim. Yana bir jihati, jamg'armalar yo'naltirilishi uchun undanda jozibali sohaning nobarqarorligi sabablarini keltirish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Мусаков И.Ю. Ядгаров А.А Иқтисодий ислохотлар натижасида аҳолини арзон уй-жой билан таъминлашнинг долзарб масалалари //“Иқтисодиёт ва инновацион технологиялар” илмий электрон журнали. № 3, май-июнь, 2018 йил
2. Каримкулов Ж., Нурмухамедов Б. Аҳолини уй-жой билан таъминлашда юзага келаётган муаммоли ҳолатлар ва уларнинг ечими юзасидан таклифлар //Наука и технология в современном мире. – 2022. – Т. 1. – №. 7. – С. 34-40.
3. Джуманиязов У. И. Давлат-хусусий шерикчилиги асосида корпоратив бошқарувни ривожлантиришнинг айрим назарий-услубий масалалари // “Иқтисодиёт ва инновацион технологиялар” илмий электрон журнали. № 2, март-апрель, 2018 йил.
4. Қиёмов Ю. Т. и др. Уй-жой коммунал хизмат кўрсатиш соҳасидаги қулайликларнинг аҳоли эҳтиёжига бўлган талаби //Scientific Impulse. – 2022. – Т. 1. – №. 3. – С. 601-606.
5. Асадуллина Н. Р., Нормуродов С. Н. Ўзбекистонда уй-жой қурилишининг ривожланиш тенденциялари //golden brain. – 2023. – Т. 1. – №. 26. – С. 11-23.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 4

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

EI.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>